

παιδί

παιδί, το, ουσ. [<αρχ. παιδίον, υποκορ. του ουσ. παῖς]. **1.** το μικρό αγόρι ή κορίτσι: «δεν είσαι πια παιδί να παίζεις με τις κούκλες». **2.** νεαρό γκαρσόνι: «παιδί, ποιος θα 'ρθει να πάρει την παραγγελία;». Συνήθως της λ., στην περίπτωση του καλέσματος ,προτάσσεται το *ψιτ*. **3.** νεαρός υπάλληλος καταστήματος ή γραφείου για βοηθητικές δουλειές ή μικροθελήματα, που υπηρετεί τους άλλους, ο άνθρωπος για όλες τις δουλειές, ο μικρός του καταστήματος: «στείλε το παιδί να πάρει μια τυρόπιτα || έστειλε το παιδί στην τράπεζα να πληρώσει μια επιταγή». **4.** λέγεται αντί ονόματος, όταν απευθυνόμαστε σε άγνωστο νεαρό: «παιδί, πως θα βρω αυτή την διεύθυνση;». Συνήθως της λ. πολλές φορές προτάσσεται το *ψιτ*. **5.** ο ερωμένος, ο εραστής, ο γκόμενος, η ερωμένη, η γκόμενα: «την είδα με το παιδί της να κάνει βόλτα στην παραλία». (Λαϊκό τραγούδι: *ποιος είναι αυτός ο αφηλός, ποιος είναι αυτός ο τύπος, άντρας σου είναι ή γνωστός ή το παιδί σου μήπως*). **6.** το τέκνο: «έχει τρία παιδιά». **7.** (παλιότερα) το αρσενικό νεογέννητο και, κατ' επέκταση, το καθένα από τα αρσενικά τέκνα μιας οικογένειας. Ακόμη και μέχρι πριν από λίγα χρόνια, κατάλοιπο της ανδροκρατίας, σε αρκετές περιοχές της επαρχίας παιδί θεωρούσαν μόνο το αρσενικό τέκνο και έτσι ακουγόταν πολλές φορές το εξής εξωφρενικό: *αυτός έχει τρία παιδιά και δυο κορίτσια, με το συμπάθιο*. Αυτό το *με το συμπάθιο*, καταμαρτυρούσε το πόσο υποβιβασμένη ήταν η γυναίκα μέσα στην κοινωνία. Βέβαια, ως εξήγηση, δυο είναι οι λόγοι που οι οικογένειες της επαρχίας ξεχώριζαν τόσο πολύ το αρσενικό παιδί από το κορίτσι και επιζητούσαν με λαχτάρα τη γέννηση αρσενικών τέκνων: ο πρώτος λόγος είναι ότι τα αρσενικά χέρια θεωρούνταν πιο παραγωγικά στα χωράφια και γενικά στις γεωργικές εργασίες· ο δεύτερος ότι με το αρσενικό τέκνο δεν ήταν υποχρεωμένοι οι γονείς να νοιάζονται για προίκα, αφού το έθιμο είναι η νύφη να δίνει προίκα στο γαμπρό. **7.** άνθρωπος περασμένης ηλικίας που νεάζει, που παριστάνει το νέο ή που διατηρείται νέος: «εξήντα χρονών παιδί». **8α.** στον πλ. **τα παιδιά**, οι φίλοι, η παρέα αγόρια και κορίτσια, άντρες και γυναίκες: «την Κυριακή όλα τα παιδιά θα πάμε εκδρομή στον Όλυμπο». (Λαϊκό τραγούδι: **τα παιδιά, τα παιδιά, τα φιλαράκια τα καλά τα σνομπάρεις και δε δίνεις σημασία πια καμιά**). **β.** οι συνάδελφοι, οι σύντροφοι: «ο εχθρός μας είχε περικυκλώσει αλλ' ευτυχώς είχαν έρθει τα παιδιά απ' το τάγμα κι έτσι απεγκλωβιστήκαμε». (Τραγούδι: **τα παιδιά τους καρτερούσαν του στρατού του λαϊκού και με τις χειροβομβίδες τους εκάναν τ' αλατιού**). **9.** (στη γλώσσα της αργκό) οι άντρες της Αμέσου Δράσεως, και γενικά οι μπάτσοι: «λίγα λεπτά μετά το τηλεφώνημα πλάκωσαν τα παιδιά». **10.** τα μέλη μιας οργάνωσης, ιδίως παράνομης, τα μέλη μιας συμμορίας: «πάρε μερικά απ' τα παιδιά και πήγαινε να ξεκαθαρίσεις την κατάσταση». Υποκορ. **παιδάκι, το** (βλ. λ.). (Ακολουθούν 141 φρ.)·

- *αγέννητο το παιδί, αγορασμένη η σκούφια*, βλ. λ. [σκούφια](#)·

- *αλλάζω το παιδί*, του φορώ καθαρά ρούχα: «μια στιγμή ν' αλλάξω το παιδί, που κατουρήθηκε, κι έρχομαι»·

- *αμάρτησα για το παιδί μου*, ειρωνική έκφραση, που απευθύνεται σε γυναίκα με πλούσια ερωτική δράση: «ξέρω, ξέρω γιατί πας με τόσους πολλούς άντρες, αμάρτησα για το παιδί μου». Αναφορά στις μελό ταινίες του νεοελληνικού κινηματογράφου του 1950 και του 1960, όπου η συγκεκριμένη έκφραση αποτελούσε τη συνηθισμένη δικαιολογία της φτωχής μητέρας που ενέδιδε στις ερωτικές προτάσεις των πλούσιων αφεντικών της για να αναθρέψει το παιδί της·

- *αν δεν κλάψει το παιδί, δεν του δίνουνε βυζί*, όποιος θέλει να βρει το δίκαιό του, πρέπει να το απαιτήσει με επιμονή και υπομονή: «πρέπει να πας παλικαρίσια και να του ζητήσεις να επανορθώσει την αδικία που σου έκανε, γιατί, αν δεν κλάψει το παιδί, δεν του δίνουνε βυζί». Συνών. *αν δε φωνάξει το μωρό δεν το ταΐζει η μάνα του / αν δεν κλοτσήσει ο γάιδαρος, δεν τονε ξεφορτώνουν*, λ. γάιδαρος·

- *απ' τη λεχώνα ως τη μαμή χάθηκε το παιδί*, βλ. λ. [λεχώνα](#)·

- *από παιδί*, από την παιδική ηλικία: «από παιδί ήταν φρόνιμος και υπάκουος»·

- *άσχημο παιδί στην κούνια, όμορφο παιδί στη ρούγα*, συμβαίνει πολλές φορές, όταν κάποιο παιδί γεννηθεί άσχημο, να γίνει όμορφο όταν μεγαλώσει: «μη στενοχωριέσαι που δε γεννήθηκε όμορφος ο γιος σου, γιατί, όπως λέει κι ο λαός, άσχημο παιδί στην κούνια, όμορφο παιδί στη ρούγα»·

- *άτιμο παιδί!* βλ. λ. [άτιμος](#)·

- βαστώ το παιδί, βλ. φρ. κρατώ το παιδί·
- βιαστικό ζευγάριωμα τρελό παιδί θα βγάλει, βλ. λ. [ζευγάριωμα](#)·
- δε γνωρίζει η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα, βλ. λ. [μάνα](#)·
- δεν είμαι απ' αυτά τα παιδιά! ή δεν είμαστε απ' αυτά τα παιδιά! βλ. φρ. δεν είμαι απ' αυτά τα παιδάκια! λ. παιδάκι·
- δεν είμαστε παιδιά! βλ. φρ. παιδιά είμαστε(!)·
- δεν μπορεί να βαστήξει παιδί, (για γυναίκες) βλ. φρ. δεν μπορεί να κρατήσει παιδί·
- δεν μπορεί να κρατήσει παιδί, (για γυναίκες) κάνει συνέχεια αποβολές: «χρόνια τρέχουν στους γιατρούς, γιατί δεν μπορεί να βαστήξει παιδί»·
- δουλειά δεν είχε ο διάβολος, γαμούσε τα παιδιά του ή ο διάβολος δουλειά δεν είχε, γαμούσε τα παιδιά του ή όταν ο διάβολος δεν έχει δουλειά, γαμεί τα παιδιά του, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- εγκλημάτησα για το παιδί μου, βλ. φρ. αμάρτησα για το παιδί μου·
- εγώ του λέω χαντούμης είμαι, κι αυτός ρωτάει πόσα παιδιά έχεις, βλ. λ. [χαντούμης](#)·
- εδώ χάνει η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα, βλ. λ. [μάνα](#)·
- είναι άξιο παιδί (τέκνο) του πατέρα του, **α.** έχει όλα τα προτερήματα του πατέρα του. **β.** λέγεται και με ειρωνική διάθεση εννοώντας πως έχει όλα τα ελαττώματα του πατέρα του·
- είναι δικό μας παιδί, είναι του περιβάλλοντός μας ή ανήκει στον ίδιο πολιτικό χώρο με εμάς: «πρέπει να τον βοηθήσουμε όσο μπορούμε, γιατί είναι δικό μας παιδί»·
- είναι δικό μου παιδί, για το συγκεκριμένο άτομο ενδιαφέρθηκα προσωπικά για την επαγγελματική ή καλλιτεχνική του ανέλιξη: «αυτός ο πετυχημένος ζωγράφος, είναι δικό μου παιδί»·
- είναι ένα μεγάλο παιδί, παρ' όλη την ηλικία του είναι αθώος, καλός και ανοιχτόκαρδος, εξακολουθεί να έχει τα χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας: «μην τον βλέπεις έτσι σοβαρό και απλησίαστο, γιατί, αν τον γνωρίσεις καλά, θα δεις πως στην πραγματικότητα είναι ένα μεγάλο παιδί»·
- είναι παιδί της μαμάς του, λέγεται για καλομαθημένο παιδί, για παιδί που είναι μαμόθρεφτο (βλ. λ.): «είναι μαθημένος να του κάνουν όλα τα χατίρια, γιατί από μικρός είναι παιδί της μαμάς του»·
- είναι παιδί του πατέρα του, βλ. φρ. είναι άξιο παιδί (τέκνο) του πατέρα του·
- είναι της μάνας του παιδί, βλ. λ. [μάνα](#)·
- έχει καρδιά μικρού παιδιού, βλ. λ. [καρδιά](#)·
- έχει κι άλλα παιδιά η μάνα σου σαν κι εσένα; ή έχει κι άλλα παιδιά σαν κι εσένα η μάνα σου; ειρωνική έκφραση σε άτομο που αντιλαμβανόμαστε πως επιδιώκει να μας κοροϊδέψει, να μας ξεγελάσει: «αν μου δώσεις σήμερα διακόσια χιλιάδικα, θα σου επιστρέψω αύριο πεντακόσια. -Έχει κι άλλα παιδιά η μάνα σου σαν κι εσένα;». Άλλες φορές πριν και άλλες φορές μετά τα παιδιά, προτάσσεται ή ακολουθεί το *έξυπνα*·
- η αλεπού με το παιδί της ένα δέρμα κρατούνε, βλ. λ. [αλεπού](#)·
- η χελώνα το παιδί της αγγελόπουλο το κράζει, βλ. λ. χελώνα·

- η ώρα του παιδιού, βλ. λ. [ώρα](#).

- θα πηδήσω, πατέρα, θα σε δω, παιδί μου, έκφραση με την οποία προκαλούμε κάποιον να αποδείξει έμπρακτα αυτό που ισχυρίζεται πως μπορεί να κάνει: «για όλα αυτά που μου λες, θέλω μια χειροπιαστή απόδειξη. Ορίστε λοιπόν· θα πηδήσω, πατέρα, θα σε δω, παιδί μου. Ανέλαβε τη δουλειά και τελείωσε την στο χρόνο που λες». Συνών. άσπρος κώλος, μαύρος κώλος, στον πόρο θα φανεί / ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα·

- καιρός πανί, καιρός παιδί, βλ. λ. [καιρός](#).

- κακό παιδί, χαρακτηρίζει νεαρό που είναι ανήθικος, άτακτος και απατεώνας: «να μην κάνεις παρέα μαζί του, γιατί είναι κακό παιδί». (Λαϊκό τραγούδι: δεν είμαι **παιδί κακό**, γιατί θέλεις να πονώ, έφτασ' η ψυχή στο στόμα μ' ένα ασόδυο ακόμα απ' τον κόσμο θα χαθώ).

- καλό παιδί, **α.** χαρακτηρίζει νεαρό που είναι ηθικός, τίμιος, φρόνιμος: «ακούει και σέβεται τους μεγαλύτερούς του, γιατί είναι καλό παιδί». (Λαϊκό τραγούδι: δεν είμαι το **καλό παιδί** αυτό που γνώρισες εσύ, τώρα μ' αρέσει να γυρνάω και το καλό παιδί ξεχνάω). **β.** χαρακτηρίζει νεαρό που έχει φιλότιμο, μπέσα: «είναι καλό παιδί και μπορείς να τον εμπιστευτείς άφοβα». (Λαϊκό τραγούδι: τον κοιτούσαμε θλιμμένοι και με πόνο στην καρδιά, γιατί ήταν στην παρέα απ' τα πιο **καλά παιδιά**). βλ. και φρ. το καλό παιδί·

- καλό παιδί, αλλά χάλασε στη γέννα, βλ. λ. [γέννα](#).

- καλώς τα παιδιά! ή καλώς τα τα παιδιά! **α.** φιλική προσφώνηση στην παρέα μας ή σε κάποια άλλη παρέα. (Δημοτικό τραγούδι: γεια σου χαρά σου γέρο, καλώς τα τα, **καλώς τα τα παιδιά**). **β.** πολλές φορές, η φιλική αυτή προσφώνηση μπορεί να γίνει και από την παρέα προς ένα μόνο άτομο: «βρε, καλώς τα παιδιά, καιρό είχαμε να σε δούμε!». **γ.** λέγεται και με ειρωνική διάθεση ή και με δυσφορία, όταν έρχονται στην ομήγυρη ανεπιθύμητα άτομα, ιδίως αστυνομικοί και μπορεί να γίνει και προς ένα μόνο άτομο. Σε αυτοί την περίπτωση η φρ. εκφέρεται μурμουριστά και με ελαφρό στρίψιμο του κεφαλιού προς τα πλάγια ή κατέβασμα προς τα κάτω, για να μη φανούν τα χείλη που ανοιγοκλείνουν· βλ. και φρ. *καλώς το παιδί(!)*.

- καλώς το παιδί! ή καλώς τα παιδιά! ειρωνική έκφραση σε άτομο που μας ζητάει παράλογα πράγματα: «θέλω να πας να μου πληρώσεις τη Δ.Ε.Η., τον Ο.Τ.Ε. και να μου δώσεις και δέκα χιλιάδες ευρώ που τα χρειάζομαι. - Καλώς το παιδί!». Συνήθως η φρ. κλείνει με το ρε. Ο πλ. και όταν απευθυνόμαστε σε ένα μόνο άτομο· βλ. και φρ. *καλώς τα παιδιά! ή καλώς τα τα παιδιά(!)*.

- κάνε παιδί να δεις καλό ή κάνε παιδιά να δεις καλό, λέγεται στην περίπτωση που κάποιοι γονείς αντιμετωπίζουν την αδιάφορη, άστοργη ή αχάριστη στάση των παιδιών τους. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το κι ύστερα σου λένε·

- κάνε παιδί να δεις χαίρι ή κάνε παιδιά να δεις χαίρι, βλ. φρ. *κάνε παιδί να δεις καλό*.

- κάνω σαν παιδί, συμπεριφέρομαι με αφέλεια, παιδιαρίζω: «πρέπει ν' αρχίσεις να σκέφτεσαι πιο σοβαρά και να πάψεις επιτέλους να κάνεις σαν παιδί»·

- καταριέμαι το παιδί μου, αλλά, αν πεις αμήν, σε σφάζω, δηλώνει πως οι γονείς λένε μερικές φορές πάνω στα νεύρα τους πολύ σκληρά λόγια για τα παιδιά τους, χωρίς όμως να τα εννοούν: «μου 'χει φάει τη ζωή το παλιόπαιδο μέχρι να το μεγαλώσω, που να σπάσει το πόδι του, όμως πρόσεχε, γιατί καταριέμαι το παιδί μου, αλλά, αν πεις αμήν, σε σφάζω»·

- κλαίει σαν παιδί, κλαίει σπαραχτικά: «όταν βλέπει κάποια παλιά ελληνική κοινωνική ταινία, κλαίει σαν παιδί». (Λαϊκό τραγούδι: νύχτωσε στης μοναξιάς μου το στενό κελί, μόνος μου κι αυτό το βράδυ **κλαίω σαν παιδί**).

- κρατώ το παιδί, (για γυναίκες) αποφασίζω να μην κάνω έκτρωση, αποφασίζω να το γεννήσω: «αν και δεν ήταν παντρεμένη μαζί του, αποφάσισε να κρατήσει το παιδί»·

- *μένω παιδί*, συμπεριφέρομαι σαν παιδί (παρόλο που έχω μεγαλώσει): «παρά τα χρόνια που κουβαλάει, έμεινε παιδί»·
- *μη γίνεσαι παιδί!* συμπεριφέρσου όπως αρμόζει στην ηλικία σου, μη γίνεσαι αφελής, μην κάνεις παιδιαρίσματα: «πρέπει να σκεφτείς καλά πώς θα ενεργήσεις, μη γίνεσαι παιδί! || θα σε ρίξει οπωσδήποτε, αν πιστέψεις αυτά που σου λέει, μη γίνεσαι παιδί! || αφού πρέπει να πάρεις το φάρμακο σου, θα κλείσεις τα μάτια και θα το καταπιείς, μη γίνεσαι παιδί!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *έλα τώρα*·
- *μην κάνεις σαν παιδί!* βλ. φρ. *μη γίνεσαι παιδί(!)*·
- *μην κλοτσάς τα γονικά σου, θα το βρεις απ' τα παιδιά σου*, βλ. λ. [γονικά](#)·
- *μην τάξεις σ' άγιο κερύ και σε παιδί κουλούρι*, βλ. λ. [κερί](#)·
- *να κλαίει η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα*, βλ. λ. [μάνα](#)·
- *να μη χαρώ τα παιδιά μου!* όρκος που δίνουμε σε κάποιον για να γίνουμε πιστευτοί σε αυτά που του λέμε: «να μη χαρώ τα παιδιά μου, αν νομίζεις πως σου λέω ψέματα!». Συνών. *να μη χαρώ ό,τι αγαπώ!* / *να μη χαρώ τα μάτια μου!* / *να μη χαρώ τα νιάτα μου!* / *να μη χαρώ τη ζωή μου!* / *να μη χαρώ τη μάνα μου!* / *να μη χαρώ τη μανούλα μου!* / *να μη χαρώ το στεφάνι μου(!)*·
- *να παιδί, να μάλαμα!* ειρωνική έκφραση για νεαρό άτομο που συμπεριφέρεται άπρεπα, ανάγωγα και προκλητικά σε μεγαλύτερους ή στους γονείς του·
- *να τρώει η μάνα και στο παιδί να μη δίνει ή να τρώει η μάνα και του παιδιού να μη δίνει*, βλ. λ. [μάνα](#)·
- *να χάνει η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα*, βλ. λ. [μάνα](#)·
- *να χαρείς τα παιδιά σου!* παρακλητική έκφραση σε κάποιον για εύνοια ή εξυπηρέτηση: «δώσε μου σε παρακαλώ αυτά τα λεφτά που μου χρειάζονται, να χαρείς τα παιδιά σου! || να χαρείς τα παιδιά σου, πάρε με με τ' αυτοκίνητό σου μέχρι την πόλη!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *αμάν* ή το *έλα*. Συνών. *να χαρείς ό,τι αγαπάς!* / *να χαρείς τα μάτια σου!* (τα δυο!) / *να χαρείς τα νιάτα σου και τη λεβεντιά σου!* (και την ομορφιά σου!) / *να χαρείς τη ζωή σου!* / *να χαρείς τη μάνα σου!* / *να χαρείς τη μανούλα σου!* / *να χαρείς το στεφάνι σου(!)*·
- *ο ... (ακολουθεί επώνυμο), ο ... (ακολουθεί επώνυμο) και τ' άλλα παιδιά*, (στη γλώσσα του μπάσκετ και του ποδοσφαίρου) τα δυο άτομα που αναφέρονται και που θεωρούνται ηγετικές φυσιογνωμίες και οι συναθλητές τους, και οι υπόλοιποι αξίοι παίχτες της ομάδας τους. Οι δυο πρώτοι αθλητές που ακούστηκαν ήταν ο Γκάλης και ο Γιαννάκης, όταν έπαιζαν στην ομάδα μπάσκετ του Άρη Θεσσαλονίκης στη δεκαετία των μεγάλων επιτυχιών 1980-1990 και όταν η εθνική ομάδα του μπάσκετ πήρε το ευρωπαϊκό κύπελλο το 1987 στην Αθήνα και ύστερα από πολλά χρόνια, οι αθλητές που ακούστηκαν ήταν ο Ζαγοράκης και ο Χαριστέας της εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου, που το 2004 κατέκτησε το ευρωπαϊκό κύπελλο στη Λισσαβόνα: «ο Γκάλης, ο Γιαννάκης και τ' άλλα παιδιά, χάρισαν στην Ελλάδα το ευρωπαϊκό κύπελλο μπάσκετ || ο Ζαγοράκης, ο Χαριστέας και τ' άλλα παιδιά, χάρισαν δόξα στην Ελλάδα, αφού κατάφεραν και κατέκτησαν το 2004 το ευρωπαϊκό κύπελλο ποδοσφαίρου»·
- *ο πλούσιος με τα φλουριά κι ο φτωχός με τα παιδιά του*, πολλές φορές οι φτωχοί είναι πιο ευτυχημένοι από τους πλούσιους: «δούλεψε σκληρά για να κάνει λεφτά κι έμεινε μαγκούφης στη ζωή του, ενώ ο αδερφός του που είναι φτωχός, έχει ολόκληρη οικογένεια που τη βλέπει και τη χαίρεται, κι έτσι, έμεινε ο πλούσιος με τα φλουριά κι ο φτωχός με τα παιδιά του». Πρβλ.: *στο σεράι δάκρυ τρέχει, στην καλύβα πέρα βρέχει, ευτυχία και παράς δεν πάν' μαζί* (Λαϊκό τραγούδι). Συνών. *ο πλούσιος έχει τα φλουριά και ο φτωχός τα γλέντια*·
- *ο ύπνος θρέφει το παιδί κι ο ήλιος το μοσχάρι και το κρασί τον γέροντα τον κάνει παλικάρι*, βλ. λ. [ύπνος](#)·
- *όποιος έχει ψώρα και παιδί, στη γειτονιά να μην κατεβεί*, βλ. λ. [γειτονιά](#)·

- όπου δε δίνει ο Θεός παιδιά, δίνει ο διάβολος ανίψια, βλ. λ. ανίψι·

- *παιδί αστέρι*, **α.** πολύ καλό παιδί, ξεχωριστό. Από την εικόνα των αστεριών που λάμπουν στον ουρανό. **β.** (ειρωνικά) εντελώς το αντίθετο: «πρόσεχε μ' αυτόν που κάνεις παρέα, γιατί είναι παιδί αστέρι και θα σε μπλέξει»·

- *παιδί για όλες τις δουλειές*, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- *παιδί θαύμα*, παιδί που, παρά τη μικρή του ηλικία, έχει εκπληκτικές ικανότητες σε ένα είδος: «ο Μότσαρτ υπήρξε παιδί θαύμα στο χώρο της μουσικής || ο γιος του τάδε είναι παιδί θαύμα στα μαθηματικά || ο τάδε είναι παιδί θαύμα στο σκάκι»·

- *παιδί μου!* ή *παιδί μου εσύ!* θαυμαστικό επιφώνημα σε όμορφη γυναίκα που τη βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας·

- *παιδί μου ατελείωτο!* θαυμαστικό επιφώνημα σε ψηλή και όμορφη γυναίκα που τη βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας: «τι κορμάρα είσαι εσύ, παιδί μου ατελείωτο!»·

- *παιδί 'ναι και παιδεύεται*, **α.** ειρωνική αναφορά σε άτομο που ασχολείται συνέχεια με διάφορες εργασίες, χωρίς να αποκομίζει κάποιο κέρδος, και όμως, εξακολουθεί να προγραμματίζει νέες. **β.** ειρωνική αναφορά σε άτομο που προσπαθεί να επιδιορθώσει κάτι, χωρίς να έχει τις απαραίτητες γνώσεις, και όμως, επιμένει. Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *άσ' τον* ή το *άσ' τον μωρέ*·

- *παιδί πράμα!* **α.** έκφραση με την οποία επιτιμούμε κάποιον για κάποια ενέργειά του, αλλά παράλληλα κεντρίζουμε το φιλότιμό του, ώστε στο εξής να ενεργεί σωστά: «επιτρέπεται τώρα εσύ, παιδί πράμα, να συμπεριφέρεσαι έτσι άσχημα σε γέρο άνθρωπο!». **β.** λέγεται και με συμπάθεια: «παιδί πράμα κι από μικρός στα βάσανα»· βλ. και φρ. *παιδάκι πράμα!* *παιδάκι*·

- *παιδί σκεπάρνι*, (στη γλώσσα της αργκό) **α.** άνθρωπος ανόητος, βλαμμένος, που έχει εγκεφαλική βλάβη, σαν να έχει δεχτεί στο κεφάλι του χτύπημα με σκεπάρνι: «μη περιμένεις να καταλάβει τι του λες, γιατί είναι παιδί σκεπάρνι». **β.** άνθρωπος πολύ κουραστικός, μονότονος, χοντροκομμένος, όπως και η εργασία που επιτελεί κανείς με το σκεπάρνι: «βαριέσαι να κάνεις παρέα μαζί του, γιατί είναι παιδί σκεπάρνι»·

- *παιδί σφυρί*, βλ. φρ. *παιδί σκεπάρνι*·

- *παιδί τζιμάνι*, το λεβεντόπαιδο, το παλικάρι που έχει καλό χαρακτήρα, που είναι καθώς πρέπει: «ο τάδε είναι το πιο τζιμάνι παιδί της παρέας μας». (Λαϊκό τραγούδι: *μήπως είσαι από τη Μάνη κι είσαι ένα παιδί τζιμάνι*)·

- *παιδί τζιτζίκι*, άνθρωπος ανόητος, φλύαρος, χαζός: «παιδί τζιτζίκι τώρα, κάθεσαι και του δίνεις σημασία!». Από τον χαρακτηριστικό ήχο που βγάζουν τα τζιτζίκια, που είναι ιδίως ενοχλητικός και χωρίς καμιά πρωτοτυπία ή μελωδία·

- *παιδί της μάνας του (του πατέρα του)* ή *παιδί της μαμάς του (του μπαμπά του)*, **α.** μοιάζει στη μορφή τη μητέρα του (τον πατέρα του) ή έχει τα ελαττώματα ή τα προτερήματα της μητέρας του (του πατέρα του): «είναι πολύ καθαρό παιδί, ολόιδιο παιδί της μάνας του || πώς να μη γίνει χαρτοπαίχτης, αφού είναι παιδί του πατέρα του!». **β.** είναι πολύ καλομαθημένος, δεν έχει άμεση γνώση των δυσκολιών της ζωής, δεν εργάζεται και συντηρείται από τη μητέρα του (τον πατέρα του): «έγινε κοτζάμ παλικάρι κι ακόμη είναι παιδί του πατέρα του»·

- *παιδί της Παναγιάς*, **α.** είναι πάρα πολύ τυχερός: «τράκαρε μ' ολόκληρο φορτηγό και δεν έπαθε τίποτα, γιατί είναι παιδί της Παναγιάς». **β.** πρόκειται για άτομο τίμιο, ηθικό: «τον εμπιστεύομαι απόλυτα, γιατί είναι παιδί της Παναγιάς». (Λαϊκό τραγούδι: *εγώ είμαι εργατόπαιδο, μα έχω ψυχή μεγάλη, είμαι παιδάκι του λαού της Παναγιάς και του Θεού, μα με ζεστή αγκάλη*)·

- *παιδί του δρόμου*, το φτωχόπαιδο, αλλά και το αλητόπαιδο: «δε θέλω να κάνεις παρέα με παιδιά του δρόμου». (Λαϊκό τραγούδι: *είμαι του δρόμου το παιδί το παραπεταμένο και σαν σκυλάκι κάθομαι στους πάγκους το*

καημένο)·

- *παιδί του λαού*, εξέχον πρόσωπο, ιδίως διακεκριμένος καλλιτέχνης με λαϊκή καταγωγή, που το έργο του έχει μεγάλη λαϊκή απήχηση: «ο ηθοποιός Ν. Ξανθόπουλος υπήρξε το αγαπημένο παιδί του λαού γιατί ενσάρκωσε στα έργα του τους πόνους και τους πόθους των απλοϊκών ανθρώπων». (Λαϊκό τραγούδι: *εγώ είμαι εργατόπαιδο, μα έχω ψυχή μεγάλη, είμαι **παιδάκι του λαού** της Παναγιάς και του Θεού, μα με ζεστή αγκάλη*)·

- *παιδί του σωλήνα*, παιδί που γεννήθηκε με τη μέθοδο της εξωσωματικής γονιμοποίησης: «αυτό το ζευγάρι δεν μπορούσε να κάνει παιδί κι απόκτησε παιδί του σωλήνα»·

- *παιδιά είμαστε!* έκφραση με την οποία θέλουμε να επιβεβαιώσουμε τον συνομιλητή μας πως ενεργούμε με σοβαρότητα και υπευθυνότητα και πως θα πραγματοποιήσουμε οπωσδήποτε αυτό που προηγουμένως του υποσχεθήκαμε: «δηλαδή, θα μου δώσεις αυτό το ποσό που μου χρειάζεται; -Παιδιά είμαστε!». Συνήθως άλλοτε της φρ. προτάσσεται το *έλα* ή το *καλά* και άλλοτε η φρ. κλείνει με το *τώρα* ή είναι φορές που της φρ. προτάσσεται το *έλα* ή το *καλά* και κλείνει παράλληλα με το *τώρα*·

- *παιδιά ενός κατώτερου Θεού*, ομάδα ή ομάδες ανθρώπων που βρίσκονται σε τέλεια εξαθλίωση, που υποφέρουν τα πάνδεινα: «πολλές φυλές της Αφρικής είναι παιδιά ενός κατώτερου Θεού»·

- *παιδιά σκυλιά δεν έχει*, βλ. φρ. *δεν έχει ούτε γατιά ούτε σκυλιά*, λ. *γατί*·

- *παιδιά της αγοράς*, βλ. φρ. *παιδιά της πιάτσας*. (Λαϊκό τραγούδι: *κρίμα σε σένα, Γιάννη, **παιδί της αγοράς**, χίλια διακόσια φράγκα τη μάπα να τη φας*)·

- *παιδιά της Ασφάλειας*, (των Ηθών, της Τροχαίας), οι αστυνομικοί της Ασφάλειας, (των Ηθών, οι τροχονόμοι): «αν μπλέξεις με τα παιδιά της Ασφάλειας, θα 'χεις κακά ξεμπερδέματα»·

- *παιδιά της άφρας*, οι κλέφτες, οι λωποδύτες: «τα παιδιά της άφρας έχουν μια αμοιβαία υποστήριξη μεταξύ τους»·

- *παιδιά της κούπας*, οι πότες: «απ' τη μέρα που έμπλεξε με τα παιδιά της κούπας, κάθε βράδυ γυρίζει στο σπίτι του παραπατώντας». Από το ότι παλιά έπιναν στο κρασοπουλειό το κρασί μέσα σε κούπες·

- *παιδιά της μάσας*, (στη γλώσσα της αργκό) εκείνοι οι άνθρωποι, που δεν κάνουν τίποτα αν δεν πρόκειται να κερδίσουν κάτι νόμιμα ή παράνομα, που πρέπει δηλ. να φάνε για να κάνουν κάτι: «αυτός είναι απ' τα παιδιά της μάσας και δεν κάνει τίποτα χωρίς κέρδος»·

- *παιδιά της μπάτσικας*, (στη γλώσσα της αργκό) οι χασομέρηδες, οι αργόσχολοι. «στη Θεσσαλονίκη, τα παιδιά της μπάτσικας μαζεύονταν στο Πτι Παλέ ή στο Ματζέστικ όπου και ξημεροβραδιάζονταν». Από το ότι η μπάτσικα ήταν παιχνίδι που παιζότανε στο μπιλιάρδο ή στο χαρτοπαίγνιο και είχε μεγάλη χρονική διάρκεια·

- *παιδιά της ντάγκλας*, (στη γλώσσα της αργκό) οι ναρκομανείς, οι πρεζάκηδες: «είναι αβέβαιο το μέλλον των παιδιών της ντάγκλας»·

- *παιδιά της πιάτσας*, οι άνθρωποι της αγοράς, που ασχολούνται με το πάρε δώσε, με το αλισβερίσι, νόμιμο ή παράνομο και, κατ' επέκταση, οι έξυπνοι, οι ξύπνιοι, οι καταφερτζήδες: «δεν μπορείς να τον ξεγελάσεις εύκολα, γιατί από μικρός μεγάλωσε με τα παιδιά της πιάτσας». Πρβλ.: *είμαστε αλάνια, διαλεχτά παιδιά μέσα στην πιάτσα και δεν την τρομάζουν οι φουρτούνες τη δική μας ράτσα* (Λαϊκό τραγούδι)·

- *παιδιά της πλατείας*, (στη νεοαργκό) αυτοί που συχνάζουν σε πλατείες, ιδίως της πλατείας Εξαρχείων, οπότε η έμφαση δίνεται στους αναρχικούς, ή της πλατείας Κολωνακίου, οπότε η έμφαση δίνεται στα βουτυρόπαιδα, στους φλώρους: «έδρασαν πάλι τα παιδιά της πλατείας κι έκαψαν το Πολυτεχνείο || τα παιδιά της πλατείας ήταν αραχτά στις πολυθρόνες τους κι έπιναν το φραπόγαλά τους»·

- *παιδιά της σούρας*, οι μπεκρήδες: «κάθε βράδυ μαζεύονται τα παιδιά της σούρας στο τάδε ουζερί και τα

κοπανάνε μέχρι τα ξημερώματα»·

- *παιδιά της τράπουλας*, οι χαρτοπαίχτες: «αφού έμπλεξε με τα παιδιά της τράπουλας, σίγουρα θα καταστραφείς»·

- *παιδιά της τσόχας*, **α.** βλ. φρ. *παιδιά της τράπουλας*. **β.** παίχτες ζαριών: «τα παιδιά της τσόχας είναι πιο τζογαδόροι απ' τα παιδιά της τράπουλας»· βλ. και λ. *τσόχα*·

- *παιδιά της φάρας*, (στη γλώσσα της αργκό) **α.** τα παιδιά της πιάτσας (βλ. φρ.): «απ' τη μέρα που έμπλεξε με τα παιδιά της φάρας, κονόμησε ένα κάρο λεφτά». **β.** τα άτομα που ανήκουν στον ίδιο επαγγελματικό χώρο, στην ίδια συντεχνία: «μπορεί και ο τάδε να μας πει από τι πάσχει το αμάξι, γιατί είναι κι αυτός απ' τα παιδιά της φάρας», δηλ. είναι κι αυτός μηχανικός αυτοκινήτων·

- *παιδιά της φούμας*, (στη γλώσσα της αργκό) οι χασικλήδες: «αφού έμπλεξε με τα παιδιά της φούμας, σίγουρα σε βλέπω στη φυλακή»·

- *παιδιά του Θεού*, λέγεται για κάθε άνθρωπο: «δεν πρέπει να μαλώνουμε, γιατί όλοι είμαστε παιδιά του Θεού»·

- *παιδιά του ταραφιού*, (στη γλώσσα της αργκό) βλ. φρ. *παιδιά της φάρας*·

- *παιδιά των λουλουδιών*, οι χίπηδες (βλ. λ.)·

- *παιδιά των φαναριών*, ανήλικα φτωχά παιδιά που στέκονται στις οδικές διαβάσεις και καθαρίζουν τα παρμπρίζ των αυτοκινήτων, ελπίζοντας στα φιλεύσπλαχνα αισθήματα των οδηγών. Τα περισσότερα από τα παιδιά αυτά είναι ξένης υπηκοότητας: «τα παιδιά των φαναριών έχουν απασχολήσει πολλές φορές τα Μ.Μ.Ε.»·

- *παπά παιδί*, διαβόλου εγγόνι, βλ. λ. [παπάς](#)·

- *παραμύθια για μικρά παιδιά*, βλ. λ. [παραμύθι](#)·

- *περιμένω παιδί*, (για γυναίκες) είμαι έγκυος: «κάθε φορά που βλέπω στο λεωφορείο γυναίκα που περιμένει παιδί, σηκώνομαι και της παραχωρώ τη θέση μου»·

- *πεταμένο μου παιδί*, νοικοκύρης του σπιτιού, λέγεται για άτομο που, ενώ δεν το υπολογίζουμε, αποδεικνύεται στο τέλος πιο άξιο από άλλο ή άλλα: «αυτόν τον υπάλληλο δεν τον υπολόγιζα καθόλου, αλλά αποδείχτηκε πεταμένο μου παιδί, νοικοκύρης του σπιτιού και με στήριξε όσο κανένας άλλος»·

- *πάνω παιδί*, (για γυναίκες), μένω έγκυος: «είναι η τρίτη φορά που πάνει παιδί μέσα σε τέσσερα χρόνια»·

- *πολλές μαμές*, στραβό το παιδί, βλ. λ. [μαμή](#)·

- *πώς πάν' κόρακα τα παιδιά σου; - Όσο πάνε και μαυρίζουν*, λέγεται για αυτούς που πηγαίνουν όλο προς το χειρότερο·

- *ρε παιδιά!* λέγεται στην περίπτωση που θέλουμε να εκφράσουμε τη δυσφορία μας σε κάποιο όμιλο παιδιών, νεαρών ή προς την παρέα μας για ενέργειά τους που τη θεωρούμε απαράδεκτη ή που μας ενοχλεί: «ρε παιδιά, μην ενοχλείτε γέρο άνθρωπο! || ρε παιδιά, κάντε λίγη ησυχία, μήπως μπορέσουμε και κοιμηθούμε!». Πολλές φορές, επαναλαμβανόμενο·

- *ρε παιδιά*, φιλική προσφώνηση στην παρέα: «τι λέτε, ρε παιδιά, πάμε ν' ακούσουμε κανένα μπουζουκάκι;»·

- *ρίχνω το παιδί*, **α.** (για γυναίκες), κάνω έκτρωση: «επειδή έμεινε έγκυος, χωρίς να είναι παντρεμένη, πήγε σ' ένα γιατρό κι έριξε το παιδί». **β.** πιο σπάνια κάνω αποβολή, αποβάλλω: «ήταν τόσο μεγάλος ο φόβος που πήρε, ώστε έριξε το παιδί»·

- σαν μικρό παιδί, στερεότυπη έκφραση που χαρακτηρίζει κάποιον ενήλικο ο οποίος έχει συμπεριφορά μικρού παιδιού: «μόλις τον αγριέψεις λίγο, φοβάται σαν μικρό παιδί». (Λαϊκό τραγούδι: *φτωχό σαν λάχαινε να δει δάκρυζε σαν μικρό παιδί* κι ως είχε και παράδες, μοίραζε ψώνια αγκαλιά κάθε Χριστού και Πασχαλιά στους φτωχομαχαλάδες).

- σαν παιδί ή σαν παιδί κι εγώ, **α.** έκφραση με την οποία προσπαθούμε να δικαιολογηθούμε για κάποιο μας ατόπημα: «σαν παιδί κι εγώ έκανα ένα λάθος». **β.** έκφραση με την οποία θέλουμε να δικαιολογηθούμε για κάποια ενέργειά μας, που δεν έπρεπε να γίνει και που σχολιάζεται αρνητικά από τον περίγυρό μας: «σαν παιδί κι εγώ, ήθελα ένα αυτοκίνητο και δανείστηκα λεφτά για να τ' αγοράσω, κακό είναι;». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το ε. Συνών. *σαν άνθρωπος* ή *σαν άνθρωπος κι εγώ*.

- σε γαμώ και κλάνεις και παιδί δεν κάνεις! απειλητική έκφραση σε κάποιον πως θα του επιβάλουμε άγρια τη σεξουαλική πράξη από πίσω και, κατ' επέκταση, πως θα τον τιμωρήσουμε σκληρά, παραδειγματικά: «σε μένα μην κάνεις το μάγκα, γιατί σε γαμώ και κλάνεις και παιδί δεν κάνεις!».

- σπέρνει παιδιά στο δρόμο, βλ. λ. [σπέρνω](#).

- στη ζωή των παιδιών μου! βλ. λ. [ζωή](#).

- στο σώβρακο τα παιδιά μου, βλ. λ. [σώβρακο](#).

- στον τοίχο τα παιδιά μου, βλ. λ. [τοίχος](#).

- τα δικά μας παιδιά, χαρακτηρισμός των οπαδών, των ψηφοφόρων πολιτικού κόμματος με νίκη του οποίου σε εκλογές και ανάληψη της εξουσίας επιδιώκεται ο διορισμός τους στο δημόσιο. Συνήθως ως τέτοια αναφέρονται οι οπαδοί των δυο μεγάλων κομμάτων που εναλλάσσονται στην εξουσία, δηλ. του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως *πράσινα παιδιά*, επειδή το επίσημο χρώμα του κόμματος είναι το πράσινο, και της Ν.Δ. ως *γαλάζια παιδιά*, επειδή το επίσημο χρώμα του κόμματος είναι το γαλάζιο. Επίσης ως *κόκκινα παιδιά*, αναφέρονται και οι οπαδοί, οι ψηφοφόροι του Κ.Κ.Ε., επειδή το επίσημο χρώμα του κόμματος είναι το κόκκινο: «μόλις αναλάβει το κόμμα μας την εξουσία, πρώτο μας μέλημα είναι να βολέψουμε τα δικά μας παιδιά».

- τα γαλάζια παιδιά, βλ. φρ. *τα δικά μας παιδιά*.

- τα κόκκινα παιδιά, βλ. φρ. *τα δικά μας παιδιά*.

- τα μπλε παιδιά, βλ. φρ. *τα γαλάζια παιδιά*.

- τα πράσινα παιδιά, βλ. φρ. *τα δικά μας παιδιά*.

- της κουφής το παιδί ποτέ δεν κλαίει, βλ. λ. [κουφός](#).

- της πήρε το παιδί, (για μαιευτήρες) της το απέσπασε από τη μήτρα λόγω προβλήματος του εμβρύου, της κύησης: «επειδή η εξέταση έδειξε πως το έμβρυο είχε μεσογειακή αναιμία, ο μαιευτήρας της της πήρε το παιδί». Πολλές φορές, η φρ. στον τύπο *της πήραν το παιδί*, εννοώντας και το επιτελείο του μαιευτήρα.

- της πήρε το παιδί με καισαρική, (για μαιευτήρες) της το απέσπασε από τη μήτρα της: «της πήρε το παιδί με καισαρική, γιατί ερχόταν ανάποδα». Πολλές φορές, η φρ. στον τύπο *της πήραν το παιδί με καισαρική*, εννοώντας και το επιτελείο του μαιευτήρα.

- τι παιδί κι αυτό(ς)! ειρωνική αναφορά σε άτομο που δεν κάθεται ποτέ ήσυχο και μπερδεύεται συνέχεια σε διάφορες υποθέσεις, ιδίως παράνομες: «πάλι ήταν ανακατεμένος ο τάδε σε κείνη τη βρομοδουλειά. -Τι παιδί κι αυτός!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μα* ή το *αμάν* ή το *αμάν πια*.

- το καλό παιδί, χαρακτηρισμός παιδιού που ξεχωρίζει σε ένα σύνολο, σε μια παρέα για το φιλότιμο και το ήθος του: «ο τάδε είναι το καλό παιδί της παρέας μας». (Λαϊκό τραγούδι: *για μένα το καλό παιδί που πάντα τα*

λεφτά μου τα χάλαγα για πάρτη σας απ' την καλή καρδιά μου)· βλ. και φρ. καλό παιδί·

- ... το παιδί! εκφράζει τον οίκτο ή τη συμπάθειά μας σε κάποιον, ιδίως νεαρό, που έπαθε κάτι κακό: «βρε τι έπαθε το παιδί στα καλά καθούμενα! || μα είναι δυνατό να φέρεσαι με τόσο κακό τρόπο στο παιδί!». (Λαϊκό τραγούδι: *θα στο πούνε κι οι γειτόνοι, τι σου φταίει το παιδί, θέλει ντε καλά και σώνει να πεθάνει δηλαδή*)·

- το παιδί ακόμα δε γεννήθηκε κι η σκούφια αγοράστηκε, ειρωνική παρατήρηση σε κάποιον που από κάποια δουλειά ή ενέργειά του υπολογίζει πολύ πρόωρα είτε κάποια οφέλη είτε πως θα του συμβεί κάποιο κακό: «πριν καν αρχίσουμε να δουλεύουμε, σκέφτεσαι τι θα κάνεις τα κέρδη σου, δηλαδή, το παιδί ακόμα δε γεννήθηκε κι η σκούφια αγοράστηκε || έχω καταλήξει να μην αγοράσω αυτοκίνητο, γιατί οι περισσότεροι οδηγοί είναι ασυνείδητοι και θα σκοτωθώ. -Έλα, ρε φίλε, το παιδί ακόμα δε γεννήθηκε κι η σκούφια αγοράστηκε». Συνών. *ακόμη δεν τον είδαμε, Γιάννη τουε βγάλαμε ή ακόμη δεν τον είδαμε, Γιάννη τον βαφτίσαμε / το τηγάρι στη φωτιά, το ψάρι στη θάλασσα / προτού σκάσουν τ' αβγά, άρχισε να μετράει πουλιά*·

- το παιδί λάστιχο, παιδί που έχει πολύ ευλύγιστο, πολύ ελαστικό σώμα, που παρουσιάζεται συνήθως ως θέαμα σε διάφορα λούνα παρκ ή τσίρκο: «περάστε να δείτε, να θαυμάσετε το παιδί λάστιχο!»·

- το παιδί του καταστήματος, βλ. λ. [κατάστημα](#)·

- το παιδί του καφενείου, βλ. λ. [καφενείο](#)·

- το παιδί του μαγαζιού, βλ. λ. [μαγαζί](#)·

- το πολύ το Κάπα Κάπα κάνει το παιδί μαλάκα, βλ. λ. Κάπα Κάπα·

- το πολύ το τάκα τάκα κάνει το παιδί μαλάκα, βλ. λ. [τάκα τάκα](#)·

- το ρίζιμο του παιδιού, βλ. λ. [ρίζιμο](#)·

- το τρομερό παιδί, λέγεται για άτομο ανεξαρτήτου ηλικίας που από τις αλλεπάλληλες επιτυχίες του ή από την έντονη επίδειξη πνεύματος ανεξαρτησίας ξεχωρίζει δυναμικά μέσα σε ένα σύνολο: «ο Βασίλης Καΐλας υπήρξε το τρομερό παιδί του ελληνικού κινηματογράφου || ο τάδε γιατρός υπήρξε το τρομερό παιδί του ιατρικού χώρου»·

- το χαϊδεμένο παιδί, λέγεται για άτομο που είναι πολύ αγαπητό σε ένα χώρο, ιδίως επαγγελματικό, που κανείς δεν του χαλάει το χατίρι: «η Βουγιουκλάκη υπήρξε το χαϊδεμένο παιδί του ελληνικού κινηματογράφου»·

- του παιδιού μου το παιδί είναι δυο φορές παιδί, έκφραση που δηλώνει τη μεγάλη αδυναμία και στοργή που έχουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες στα εγγόνια τους·

- τρώει τα παιδιά του (της), λέγεται στην περίπτωση που η δύναμη ή το περιβάλλον που αναδεικνύει κάποιον, μετά από καιρό τον καταστρέφει: «το τάδε τηλεοπτικό κανάλι έχει αναδείξει πολλούς άξιους δημοσιογράφους, όμως αυτό το ίδιο το κανάλι τρώει τα παιδιά του, γιατί τους απολύει χωρίς λόγο || παρ' όλη την αγάπη που δείχνουμε γι' αυτή την πόλη, η Θεσσαλονίκη είναι μοναδική στο να τρώει τα παιδιά της». Αναφορά στο θεό Κρόνο της ελληνικής μυθολογίας, ο οποίος έτρωγε τα παιδιά του·

- των φρονίμων τα παιδιά, πριν πεινάσουν, μαγειρεύουν, ο προνοητικός άνθρωπος ενεργεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι έτοιμος, αν του παρουσιαστεί ξαφνικά κάποια ανάγκη: «έχει κάτι λεφτουδάκια στην τράπεζα για ώρα ανάγκης, γιατί των φρονίμων τα παιδιά, πριν πεινάσουν, μαγειρεύουν». Συνών. *αν ζυμώσεις το πρωί, αποβραδής κοσκίνα / άναψε το φανάρι σου, προτού να σ' εύρει η νύχτα / ήρθε ο Άι Λιας, μάσε τα δαδιά σ', ήρθε κι ο Σταυρός, κάτσε και πυρώσ' / όποιος τον Αύγουστο γαμεί, κακό χειμώνα βγάζει. Αντίθ. άμα δεν πεινάσει, δε ζυμώνει*·

- ύπνε που παίρνεις τα παιδιά, βλ. λ. [ύπνος](#)·

- φέρνω παιδί, (για γυναίκες) γεννώ: «έφερε δυο παιδιά, που τ' ανάθρεψε με μεγάλη στοργή και φροντίδα»·

(Λαϊκό τραγούδι: *αν ήξερες, καλή μου μάνα, πόσα τραβάω στη ζωή σ' αυτόν τον άδικο και ψεύτη κόσμο, ποτέ δε θα 'φερνες παιδί*).

- *χαζό παιδί, χαρά γεμάτο*, λέγεται ειρωνικά για ανεύθυνο άτομο, που δεν παίρνει τίποτα στα σοβαρά: «μη δίνεις βάση στα λεγόμενα του τάδε, γιατί είναι χαζό παιδί, χαρά γεμάτο».

- *χάνω το παιδί*, (για έγκυες γυναίκες) αποβάλλω: «είναι πολύ στενοχωρημένος γιατί είναι η δεύτερη φορά που η γυναίκα του χάνει το παιδί || η γυναίκα του κινδύνεψε να πέσει απ' τη σκάλα κι απ' τον τρόπο που πήρε έχασε το παιδί».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας